

Самборська А.О.

студентка,

Житомирський національний агроекологічний університет

ГУМАНІТАРНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Політика національної безпеки – це діяльність державних органів влади та управління, громадських об'єднань та організацій спрямована на організацію управління небезпеками і загрозами за для виявлення небезпек та загроз національним інтересам, встановлення завдань забезпечення національної безпеки держави та покращення самої системи забезпечення безпеки.

Політика гуманітарної безпеки є більш вузьким поняттям. З інституційної точки зору політика гуманітарної безпеки це діяльність суб'єктів національної безпеки, тобто державних органів, посадових осіб, громадських організацій і об'єднань та окремих громадян об'єднаних завданнями та цілями щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина та національних інтересів в загалом в гуманітарній сфері. З функціональної точки зору політика гуманітарної безпеки спрямована на забезпечення життєво необхідних інтересів для українського народу (культурні, освітні, духовно-релігійні, наукові та ін.) від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Успіх найбільших ступенів свободи особистості та разом її готовність брати відповідальність на себе, свою сім'ю, батьківщину показує нам у суспільному вимірі новий етап до гуманітарного розвитку.

Утвердження ноу-хау як головної моделі економічної поведінки, збільшення розумового продукту в державному продукті – це і є гуманітарний розвиток в економічному вирі.

У соціальному аспекті гуманітарне безпека передбачає створення для людини всіх умов для реалізації всіх її можливостей. З огляду на це політика повинна формуватися з можливостей для людини в освіті, охороні здоров'я, соціальному захисті та професійній реалізації.

У культурному аспекті гуманітарна безпека виступає, як збереження культурного різноманіття, доступ до надбань культури, забезпечення творчих здібностей людини.

Враховуючи вище зазначене має утворюватися політика оказій, тобто шансів, можливостей в усіх сферах соціального життя. Натомість, щоб більше звертати увагу на малий та середній бізнес та допомагати йому в Україні продовжує розвиватися групи великого бізнесу, який просто не дозволяє розвиватися попереднім. Ці процеси в нашій державі призвели до ділення народу на бідних та багатих. Саме відсутність конкуренції на ринку і провокує падіння ринку праці, зниження зарплат, пенсій, а здавалося б куди вже менше, звідти ж і корупційні ризики, чорні ринки, бухгалтерія, злочинність. Натомість, у Конституції України (ст. 3) зазначено: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою

діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави».

Гуманітарна сфера проходить важкі часи в нашій державі, що має певні ознаки. Тобто, не розуміння значення для нас гуманітарної сфери, з одного боку навіть приниження з політичних структур, наприклад недостатній, навіть малий рівень фінансування, зовсім забули про культуру, освіту, науку. Саме через це молодь і не хоче йти працювати у цих сферах та часто, для свого достатку покидає Україну.

Другий чинник – відсутність стратегічного планування розвитку гуманітарної сфери, зокрема не здійснюється розробка довготривалого інноваційного розвитку країни. Наприклад у сфері освіти більшість розвинених країн створюють суспільства знань, реалізуючи концепцію освіти протягом всього життя.

Третій чинник – корупційні явища, які поширені у всіх сферах суспільного життя і які в значній мірі погіршують стан справ в гуманітарній сфері.

Четвертий чинник – це недостатній рівень орієнтації економіки на новітні методи та технології. Досить часто в багатьох галузях використовується застаріле технологічне обладнання. Система управління та економіка країни завжди спирається на аналітику та пропозиції експертного співтовариства, а відтак не враховується передові світові тенденції.

П'ятий чинник – негативні впливи глобалізаційних процесів, «ідея російського мира», що спричиняють формування зовнішніх загроз для національної безпеки. Україна в умовах аномальних кліматичних змін, демографічних проблем, нестачі природних та продовольчих ресурсів стає об'єктом зазіхання інших світових гравців [3].

Отже, серед ключових загроз в гуманітарній сфері виділяють: недостатній рівень загальнонаціональної ідентичності, особливо на сході та півдні країни; конфлікт ідентичностей на світоглядній, історико-культурній, мовній, конфесійній основі; недостатній рівень модернізації освітньо-наукової галузі; зниження інтелектуального потенціалу Української держави, посилення науково-технологічного відставання України від розвинених країн; руйнування історико-культурної спадщини, вивіз культурних цінностей за кордон; посилення напруження у сфері між етнічних і між конфесійних відносин; втрата моральних та духовних орієнтирів, зростання девіантної поведінки населення.

Список використаних джерел:

1. Чупрій Л.В. Концептуальні засади політики національної безпеки Української держави в гуманітарній сфері. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/chuprii_kontseptualni.pdf
2. Розпутенко І.В., Москаленко С.О. Пріоритетні напрями розвитку гуманітарної сфери в Україні в контексті політичного процесу. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej16/txts/12RIVKPP.pdf>
3. Чупрій Л.В. Виклики та загрози в гуманітарній сфері України в контексті формування загальноукраїнської ідентичності / Практичні аспекти забезпечення національної безпеки. URL: http://nivanb_2016_3-4_14%20.pdf